

Myn hert dat springt van vreugd / indien haer God ontzegt ;
Dus sluit ik myn gezang / met eenen boozen wensch,
Nooit stel ik, wit op zwart / als christelyken mensch
Den heer wil u voortaan / van druk en pyn doen kermen,
En naer de steding nooit / bewaren en beschermen ;
Hy gave haest, o Bast / dat gy te niette gaet !
Hy geve nooit te zien / verdiensten van uw staet.
Hy geve nimmer u / lang en gezonde jaren,
Hy geve maer altyd / naer ziele kwalyk varen !
Oh ! of dat gy beggashof / in pyn en droefheid stond,
En zelfs niet eene dag / den geest van ruste vond ;
Och ! of gy met een woord / in zonden kwaemt te sterven,
Vervolgens nimmermeer / den hemel moogt verwerven ;
Dit is, nooit o bruid / moogt eeuwig zalig zyn ;
Maer regt naer uwe dood / vertrok naer d'helsche pyn.

Medegedeeld door M. STEPMAN, Evergem.
(Nadruk verboden)

Een Herinnering uit de Jeugd van den
Gentschen Geschiedschrijver der Begijnhoven
P. Bernardus de Jonghe
(1676-1749)

Onder de talrijke prachtig bewaarde " Hulde-dichten .. die de wanden versierden van onze tentoonstelling der Begijnhoven, bevond zich o. m. een belangwekkend " Gheluckbiedende Lof-dicht .. van het jaar 1685.

Het onderscheidde zich van de vele andere stukken van dien aard niet alleen door het jaartal, maar ook door zijn sobere versieringskunst het penseel van een Daniël Seghers waardig.

Het werd gedrukt niet op papier, maar op een satijnachtige stof door Joannes de Drijver, een Gentschen boekdrukker, " woonende in de Auburgh, inde Eeckel ..

De versiering werd er met de hand op aangebracht. Ze bestaat uit een omlijsting van bloemen en vruchten zoals we die kennen uit schilderijen van een Vloeren Breughel.

van een Daniël Seghers vooral, en van diens leerlingen : Van Thielen, Van Verendael, François Ykens, enz.

Bloemen- en vruchtenguirlanden hangen bovenaan aan drie ringen, middenin één van goddelijke liefdepijlen kruislings doorschoten hart rustend op wolkjes, rechts en links, het lof-dicht omkransend, zwaarder neerhangende bloemen- en vruchtentrossen met onderaan een breede korf overvloeiende van bloemen en druiven.

Het geheele stuk meet 875 cm. hoog bij 57 cm. breed (1).

De onderteekening van het gedicht en de "jaerschriften" „ trok mijn aandacht: Joannes Franciscus de Jonghe. Wellicht een lid van het bekende Gentsche patriciërs-geslacht, waartoe de zeer bekende schrijver van de "Gentsche Geschiedenissen" „ P. Bernardus de Jonghe, insgelijks behoorde? Het verificeeren van den datum: 1685, bracht mij er toe het stuk te kunnen toeschrijven aan den jeugdigen " Bernardus „ de Jonghe zelf, die immers Joannes Franciscus gedoopt werd, Bernardus was zijn kloosternaam. Daar de biografen (2) van P. Bernardus de Jonghe nogal lichtzinnig zijn omgesprongen met den naam van zijn vader en zelfs met

(1) Het maakt deel uit van de verzamelingen van de Universiteitsbibliotheek te Gent.

(2) De beste biografie van P. Bernardus de Jonghe is die van De Busscher in de "Biographie Nationale", vol. V. De Busscher steunt op de studiën van Pr. Van Duyse, de St. Genoïis en Ph. Blommaert. Ofschoon later verschenen dan de biografie van Pr. Van Duyse geven de studiën van de St. Genoïis en Blommaert 1674 als geboortejaar van P. Bernardus de Jonghe aan. Het sterfjaar van den vader van P. Bernardus is bij Pr. Van Duyse verkeerd berekend: "Jean-François De Jonghe, fils de Bernard et de Maria Van Auweghem, naquit à Gand le 14 février 1676, dans la paroisse St. Jacques. A peine âgé de quatre ans, il perdit son père". Het moet zijn "deux ans", vader de Jonghe overleed in 1678. Blommaert schrijft dat vader de Jonghe Jan-Franciscus heette. Dit is een vergissing. De vader heette Bernard. De foutieve voornaam komt echter reeds voor in de "Alphabetische Beredeneerde Naemlijst der (beroemde) Gentenaeren" achteraan de uitgave van 1829 der "Historie van Belgis" van Marcus Van Vaernewijck. Daar wordt de vader Matthys gedoopt: Jan Francies de Jonghe, zoon van Matthys en van Florencia van der Machele!

Bibliografie: Prudent Van Duyse - Le Dominicain De Jonghe (met portret), *Messenger des Sciences historiques*, Année 1848, Gand, L. Hebbelynck; Bernaert de Jonghe - Het leven van Philippus den Stauten, hertoch van Borgonien ende van Margarita van Male, gravinne van Vlaenderen (met portret van de Jonghe), uitgegeven door de Maetschappij der Vlaemsche Bibliophilen, 2^e serie, n^o 12, Inleiding van de St. Genoïis (niet onderteekend); Ph. Blommaert. *De Nederduitsche Schrijvers van Gent*, Gent, I. S. Van Doosselaere, 1861.

den datum van zijn geboorte — voor Jhr. Blommaert heette de vader Johannes-Franciscus en voor Blommaert en de St. Genois werd onze geschiedschrijver geboren in 1674 — zullen we hier in 't kort onze bevindingen mededeelen, getrokken uit de parochiale registers van St. Jacobskerk, thans berustend in het Stadsarchief van Gent.

Bernardus de Jonghe, de vader van den geschiedschrijver, werd geboren te Gent in Augustus 1615. Hij trouwde in Augustus 1648 met Maria van Hauweghem en overleed in 1678. Tien kinderen ontsproten uit hun echt :

1. Maria Florentia, geb. 21 Oct. 1650, † 24 Mei 1691.
2. Catharina Francisca, geb. Juli 1652.
3. Maria Anna, geb. Juni 1654.
4. Susanna, geb. Maart 1656.
5. Anna Bernarda, geb. Aug. 1659,
6. Bernardus, geb. Sept. 1661.
7. Theresia Anna, geb. Jan. 1663.
8. Bernardus, geb. Nov. 1664.
9. Bernardus Franciscus, geb. Oct. 1672.
10. Joannes Franciscus, geb. Febr. 1676. (1)

Joannes Franciscus, de latere P. Bernardus, was dus de jongste zoon van de familie. Hij verloor zijn vader in 1678, heeft hem dus nauwelijks gekend. Misschien is het niet heelemaal een toeval dat zijn kloosternaam — hij trad in de Dominikamer-orde in 1693 — Bernardus werd. De H. Bernardus moest wel bijzonder vereerd worden in een familie, waar de vader Bernard heette en vier kinderen Bernardus werden gedoopt.

Zeven jaar na den dood van den vader, trad de oudste dochter, voor wie het " Lof-dicht „ werd gemaakt, in het klooster, zooals het opschrift ons leert : " in het Clooster S. Jooris binnen Ghendt op 't Zandt „. Marie Florence de

(1) Na het opstellen van deze bijdrage signaleert ons medelid, Dr A. Nowé, archivaris van de stad Gent, mij nog een *Maximilianus*, zoon van Bernardus de Jonghe en Maria Van Hauweghem, den 8 October 1657, in de St. Jacobskerk gedoopt. Ik neem deze gelegenheid te baat om den heer Stadsarchivaris en zijn personeel te bedanken voor de moeite, die ze zich gegeven hebben om mijn opzoekingen aangaande de familie de Jonghe te vergemakkelijken.

Jonghe was alsdan 34 jaar oud. Het "Sterfboeck „ van S. Joris op 't Zandt, dat ons bewaard bleef (Stadsarchief te Gent) vermeldt haar naam en ook de datum van haar overlijden : 24 Mei 1691. Op het oogenblik van haar binnentreden in het klooster — 1685 — was haar " liefste broeder Joannes Franciscus „ nauwelijks negen jaar oud. Twee jaar na haar dood zou hij zelf het Gentsche Dominikanenklooster binnentreden in 1693. Hoe schrander en vroeg-rijp zijn biografen hem ook voorstellen het is moeilijk aan te nemen dat het " Lof-dicht „ en de " Jaerschriften „ van den negenjarigen knaap Joannes Franciscus zouden zijn.

Het zal wel het werk zijn geweest van zijn schoolmeester, die hem tot de uitgalming of de voorlezing zal hebben gedrild. Hij was immers de jongste van den huize. In ieder geval een belangwekkende herinnering uit de jeugd van den lateren schrijver van de " Gendsche Geschiedenissen „ en van een geschiedenis der " Begijnhoven „ hetgeen minder bekend is.

Het Groot-Begijnhof te Gent (St. Amandsberg) bezit inderdaad een 18^e-eeuwsche handschrift, afkomstig van P. Bernardus de Jonghe. De Universiteitsbibliotheek te Gent heeft daarvan een afschrift (n^o 625) van het jaar 1851. De titel luidt: " Cort Verhael van den Oorspronch der Begynnen, Fondatie van de Begynnen binnen Ghendt, Privilegiën en de Regeringhe „.

Ik heb het plichtgetrouw gelezen, maar het heeft me weinig nieuws over het " Begijnenvraagstuk „ geleerd.

Voor den tijd is het verbazend objectief, vooral na de geweldige 17^e-eeuwsche pennetwisten tusschen de partijangers van de H. Begga en den Heiligen Man Lambertus le Bègue. P. Bernardus, die deze geschiedenis waarschijnlijk geschreven heeft toen hij het ambt van geestelijken koster van het Gentsche Dominikanenklooster bekleedde (tusschen 1723 en 1728) — naderhand werd hij prior van het Predikheerenklooster te Lier, tot rond 1740 (1) —, kiest ten slotte partij voor de H. Begga :

(1) In 1743 wordt zijn vijftigjarig jubelfeest te Gent gevierd. Hij overleed te Gent, den 24 October 1749 op 73 jarigen-ouderdom.

“ Wie ofte van waer den oorsprong van de begijnen compt sullen wy laeten onverlet, al hoe wel dat men claerlijck can betoonen dat den naem van de Begynen voor den tijd van den voornoemde heer Lambertus is gheweest „ Zijn doel is vooral het verband aan te toonen tusschen de “ Gentsche „ begijnhoven en het Dominikanenklooster. De stichting schrijft hij toe aan de gravinnen Johanna en Margareta, dochters van Balduinus (Boudewijn van Constantinopel), aanvang van de 13^e eeuw: “ Ferdinandus, 20^e grave van Vlaenderen, echtgenoot van Joanna, siende tot Parijs opcomme de order van de Paters Predicheeren, haer maniere van leven, onvermoeyelycken aerbeyt ende diensten in de ghemeente te instueren, siecken te bezoeken, de stervende by te staen, haer Iverigghe predicatien, vierighe devotie tot de alderheylichste moeder ende maeght Maria, principalick de devotie van den H. Roosencrans, de wonderwerken en de mirakelen, die den H. vader Dominicus was doende, heeft den grave Ferdinandus verweckt en de beweegt, te versoecken dat sy souden moghen gaen naer Vlaenderen, dat hy haer tot Ghendt soude fonderen „ Aldus zijn de Dominicanen binnen Gent gekomen in 1221 en werden “ van den grave gefondeert „ in 1228. Op haar beurt kwamen de begijnen binnen Gent in 1230 en werden zij “ beleefdelyck onthaelt van de gravinne Joanna in den jaere 1234 buyten de poorten van de stadt (St.-Elisabethbegijnhof) gefondeert „ en onder toezicht geplaatst van den prior van het Predikheerenklooster.

Over het ontstaan van het Gentsche begijnhof deelt hij zonder verwijzing naar de nog bestaande oorkonde het volgende mede :

“ Den Grave Ferdinandus ende de Gravinne Joanna, syn huysvrouw, considerende de menichvuldicheyt der vrouwemenschen haerder provincie, eerbaere ende Edele maeghden door de veranderinghe van den tyt nu veraremt, nochtans begerende en wenschende Godt in suyverheyt te dienen en by manquement van middelen in de cloosters niet en conden gheraecken ofte naer haer conditie en de begherten niet connende uytghestelt worden, Ja, tot haer en tot haerlieder vrienden cleenicheyt ghenootsaect waeren om

assistentie te bidden, om alle oorsaeken van scandaelen en confugien te schouwen, hebben met ryper raede van gheestelycke personen daer in willen voorsien hebben, goetghevonden te fonderen eenige Begynhoven om aen de goede intentie van dierghelycke personen te voldoen. „

P. Bernardus schetst alsdan den langen strijd van de Begijnen voor hun wettelijk en geestelijk statuut. Het lijkt wel of de Begijntjes in de 18^e eeuw zich zeer onafhankelijk voelden en gedroegen, zooals genoegzaam blijkt uit de bijdragen van Prof. Dr Maurits Sabbe in "Volkskunde „ (17^e jaarg. 1905, blz. 229) over " Een Begijnenliederboekje uit de 18^e eeuw „, waaraan het liedje is ontleend :

“ Viva de Beggijnen staet,
Veel geluckx te boven gaet.
Nonnen en quesels die niet sijn
Soo geluckigh als een beggijn.

.
Wilt haer dan prijzen en eer bewijzen
Want de beggijntjes die spannen de croon. „

P. Bernardus was er voor te vinden dat " de groote meesterigghe met haeren raedt correctie sou doen „ over de al te onafhankelijke begijntjes. " Bij verlatighe ofte privatie van het recht van den hove (het recht van het begijnhof te bewonen) moeten se oock verliesen en aflegghe den Doeck en habyt „. Desnoods moest de " groote meesterigghe „ de hulp maar inroepen van " alle koninklijke officieren naer behoorlycke sommatie by den deurwaerder van den raede „. En tot afschrikwekkend voorbeeld voor de wederspannige geesten worden twee slachtoffers met naam en toenaam vermeld : Elysabeth Cardon (7 Jan. 1625) en Sara Stekel-doorne (3 Dec. 1627).

Sic transit gloria..... beghinarum.

Gheluckbiedende Lof-dicht

Ter Eeren van de Godtvruchtige ende Godtminnende
Iouffrouw

Jo^e Marie Florence de Jonghe

Door een drijvoudighe belofte haer aen God op-offerende

Onder den reghel vanden H. Vader

Augustinus

In het Clooster S. Iooris binnen Ghendt op 't Zandt

den 29 Ianuarij 1685.

Jaer - schrift.

s Iet VVY hebben 't oMVaL VerLaeten en De sYn V
gheVoLght. Matt. 19 v. 27.

HEt is een leeringhe van *Christus* ons ghegeven,
(a) Matt. 6 v. 24. Dat (a) *niemant dienen can twee Heeren* in dit leven
Dat, die soo meynt te doen, noyt zal aen alle beyd'
Even ghedienstigh zijn, maer ghelijck *Christus* seydt',
Hem zal den eenen Heer swaer vallen en misnoeghen
En zal naer d'anders wil zich altydt gheern voeghen,
Den eenen zal hij zijn ghetrouw oock totter doot,
En zal den anderen verlaeten in den noot.
(b) ibid. v. 25. Soo oock, seght *Christus* wel, (b) *en kont ghy naer*
[betaemen
Niet dienen allebeyd' Godt en rijckdommen 't saemen
Daerom is 't dat hij leert en raedt aen ieder een
Die Godt oprecht bemint, dat hij hem diene alleen.
hs. t Ghij hebt o lieve Bruydt desen raedt wae[r] ghenomen
En hebt ter liefde Godts verlaeten u rijckdommen
En alle werelts goet veracht om Godt alleen
Te dienen, ghij wilt doen als eertijds *Magdaleen*.
Sij heeft om haeren Heer te dienen af - ghesworen
De werelt met haer pracht, en soo heeft sij verkoren,
(c) Luc 10. v. 24. Soo *Christus* self ghetuight (c) *het beste deel van al*
Dat inder eeuwigheydt *haer niemant nemen zal*.
Ghij hebt met *Magdaleen* dit beste deel verkoren,
Als ghij voor Godts Autaer hebt alles af - ghesworen
En hebt als dan belooft voort aen Godt uwen Heer
U leven daeghen lanck te dienen *meer en meer*.
Het Jock van uwen Heer hebt ghij op u ghenomen

- (d) Gal. 6. v. 14. Met *Paulus* (d) moght ghij nu in 't *Cruys alleen beromen* :
Dit *Cruysken* moet u zijn verwecksel tot de deught
U toevlucht uwen troost en trap tot 's Hemels vreught.
Draeght dan dit jock des *Cruys* met *Christus* alle daeghen
- (e) Matt. 21. v. 30. Hij segt (e) *mijn Jock is soet, mijn last is licht om draeghen*
(f) Eccl. 40. v. 1. *Het (f) lock van Adams volck is zwaer en moeyelijck*
(g) Matt. 11. v. 29. *In (g) sijn lock zal u ziel rust vinden eeuwelijck*
Dus wilt ghij *Christo* zijn en sijne grati' weerdigh
Wilt ghij deelachtigh zijn met *Christus* in sijn Rijck
In lijden moet ghij oock aen *Christus* zijn ghelijck.
Doet soo : volghens u naem *Florence* zult ghij wesen
Voor Godt door uwe deught als een bloem uyt-ghelesen
Als een schoon *Leli-bloem* zult bloeyen even seer
- (h) Psal. 91. v. 19. Voor d'oogen Gots (h) *gheplant in 't huys van uwen Heer*
(i) ibid v. 13. *Als (i) eenen Palmboom soo zult ghij voor Godt bloeyen*
Ja tot den Hemel toe in alle deugden groeyen
- (k) Psalm 1. v. 3. Ghij zijt (k) *als eenen boom ontrent den water cant*
Om vrucht op sijnen tijdt te gheven vast gheplant
Soo dan met kloeck ghemoet moet ghij met *Christus*
Soudt ghij hier naer met hem u eeuwelijck verblijden
- (l) Tim 1. v. 5. Want niemand (l) *zalder oyt ontfanghen voor zijn loon*
Die niet ghestreden heeft, alsoo 't betaemt, een Croon.
U hebben voorghegaen veel Heylighe Persoonen,
Die nu om hunne deught het hemels Rijck bewonen,
Die *Christus* zijn ghevolgt en hebben menigh Jaer
Hem vlijtelijck ghedient volgt hun voetstappen naer.
- (m) Aproc 2. v. 10. (m) *Zijt Christus dan ghetrouw tot 't eynde van u leven,*
Hij zal u voor u loen de Croon des levens gheven
Volherdt in alle deught en blijft ghetrouw aen hem
Dat gij in u lest' uer' mooght hooren dese stem.
- (n) Cant. 4. v. 8. (n) *Comt mijn ghetrouwe Bruydt tot mij ick zal u loonen,*
Comt van Libanus Bergh comt comt ik zal u croonen.
- (o) Matt. 25. v. 34. *Comt (o) ghij ghebenedijdt mijns Vaders in het Rijck*
Dat voor u is bereydt besit het eeuwelijck.
- (p) Ioe loo sijne Arents haer grootmoed (p) *Ghij hebt nu de natuer des Arents aenghenomen*
Met reden mits ghij zijt van (p) *Arents* voort ghecomen
(q) vide Den (q) *Arent zijnde oudt is van sulck een natuer*
S. Aug. Dat hij noch eens wort jonck ghelijck ter ee(r)ster uer
in Psal. 102. Mits hem d'opperste schelp des becks soo comt te wassen
Dat 't schijnt dat hem de doodt door hongher wilt
[verrassen
Breeckt ergens aen een rots oft steen den crommen beek

Gheluckbiedende Lofdicht

TER EEREN VANDER GODTVEUGHTIGHE ENDE GODTMINNENDE
IOVFFROVW

JO^B. MARIE FLORENCE DE JONGHE

DOOR EEN DRYVONDIGHE BELOFTE HAER AEN GODE OPOFFERENDE
ONDER DEN REGHEN VANDEN H. VADER

AUGVSTINVS

In het Clooster van S. Ioris binnen Ghent op 27^{den} Januarij 1689.

FAERSCHRIFT.

Met VVY hebben'rom V al VerLacten ende sYn V gheVolghe.

Het is een leeninghe van Christus ons gegeven,
 Dat (1) alreest denen van een Floren in die leuen
 Dat, die soo noeyt et doen, noyt zal aan alle beyl
 Eyn ghelucklygh 170, waer gheluck Christus seyl,
 Hiet zal den reyn Hiet (waer vallen en minnighen
 En zal niet d'andere wil sich aldyt gheera voeghen
 Den onnen zal hy zyn gheerae oock tuerer doot
 En zal een an'eren verlaten in den dood.
 Soo oock, sijn Christus sel, (2) en hiet ghy naer bezamen
 Niet d'een alreest' Gode en sychlonnen (1) d'een
 D'eenen is dat hy leet en raekt en inder en
 Die Gode oprecht beuier, dat hy hiet d'een alreest.
 Ghy hiet u lieve Beuier d'een raekt waer ghenomen.
 En hiet ter hiet Gode verlaten u rickd'onen
 En alle werdt giet verlaten om Gode alreest
 Te doen, ghy wilt door als tempel Meuier.
 Sy hiet om hiet Hiet te doen af gheuier
 De werdt met hiet pracht, en hiet hiet sy verlaten,
 Soo Christus hiet gheuier (3) hiet hiet d'een van d'
 Dat inder oock gheuier d'een hiet arren 24.
 Ghy hiet met Meuier d'een hiet d'een verlaten
 Als ghy voor Gode Anreest hiet allen af gheuier
 En hiet die d'een belofte voor an Gode uen Hiet
 U leuen d'een hiet in d'een met en met.
 Het hiet 22, uen Hiet hiet ghy u gheuier
 Met Pauls (4) mecht ghy nu te Gode uen leuen
 Die Christus moet u sijn verwekket te de d'een
 U oock hiet uen oock te resp toe d'een verlaten
 D'een d'een die hiet d'een met Christus alle d'een
 Hy hiet te hiet hiet te hiet, me hiet u hiet u d'een
 Hiet (5) hiet d'een d'een d'een u hiet en mecht
 In (6) hiet hiet d'een u hiet u hiet uen verlaten
 Dus wilt ghy Christus uen u hiet uen verlaten
 Zet d'een om hiet Gode uen d'een uen verlaten
 Wilt ghy d'een hiet uen Christus in hiet hiet
 In hiet uen ghy oock d'een Christus uen gheuier
 D'een hiet uen hiet uen hiet uen hiet ghy uen
 Voor Gode door uen d'een uen hiet uen gheuier
 Als een hiet uen hiet uen hiet uen hiet
 Voor d'een Gode (7) hiet uen hiet d'een hiet

Al (1) eren hiet hiet uen ghy voor Gode hiet
 In den hiet uen in alle d'een hiet
 Ghy (2) hiet uen hiet uen hiet uen hiet
 Om hiet uen hiet uen hiet uen hiet
 Soo dan met hiet hiet uen hiet met Christus hiet
 Soult ghy hiet hiet met hiet u en hiet verlaten
 Waer noemt (3) hiet uen hiet hiet hiet hiet
 De met hiet hiet hiet, hiet hiet hiet hiet
 U hiet uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Die nu om hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Dit Christus uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 (4) Zet Christus d'een hiet uen hiet hiet hiet
 Hiet uen uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Volget in alle d'een hiet hiet hiet hiet hiet
 Dat ghy in u hiet uen hiet hiet hiet hiet hiet
 (5) Met uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Gode van hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Gode (6) ghy hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 De hiet uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Ghy hiet uen hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Met uen hiet ghy uen van (7) hiet hiet hiet hiet
 Den (8) hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 De hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Met hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Dit hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Biedt hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 En voor hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Ghy hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 U hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Ghy hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 De hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Den hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 An Christus, d'een hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Verlaten hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Dier u hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Soo hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 U hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Biedt hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet
 Hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet hiet

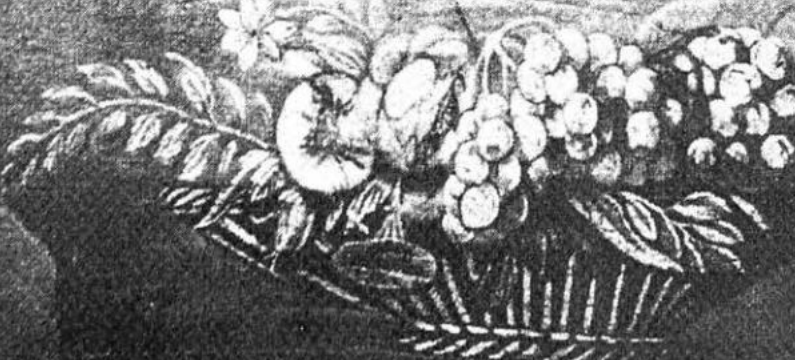
FAERSCHRIFTEN.

ghY gheLYCK ChristVs seghc, hebe e'beste Deel Verkoren
als ghY hebt aL Die is VerganCKeLYCK af-ghesWoren.

WY WensChen LieVe brVYde VY: een goe-WILLigh hiet
Dat ghY gheLVCKighLIICK in VVen roep Volhert

In VVenche V e hiet hiet gheLVCK en VV hiet hiet hiet
Lofte hiet hiet JOHANNES BRANCKE D e JOHANNES

In Ghent, by JOHANNES DE DAVEN, Boek-druker woonende inde Aubygh, inde Beelst, 1689.



En wort soo weder jonck verlost van dit ghebreck
Ghij volgt den Arent naer, en hebt als een nieuw leven,
U jonckheyt is soo 't schijnt u wederom ghegheven,
(r) Coloss. Ghij hebt den (r) *ouden mensch teenemaal uyt-gedaen*
3. v. 9. *Den nieuwen die naar Godt ghemaect is aenghedaen*
ephes
4. v. 24. Den beck van tijd'lijck goet die hebt ghij willen breken
Aen Christus, die men leest bij een rots verghelen,
Vliecht dan alsoo vernieuwt tot boven 't firmament
Daer u ziel vinden zal rust en contentement.
Soo wenschen u o Bruydt in dese uwe Feeste
U vrienden allegaer van minste tot de meeste,
Biedende veel gheluckx, bidden dat ghij somtijt
Hun oock in u Ghebedt bij Godt ghedachtigh zijt.

Jaer-schriften

ghY gheLYCK ChrIstVs segt, hebt 't beste Deel Verkoren
aLs ghY hebt aL Dat Is VerganCkeLYCk af-gheSWoren,
Wij WensChen Lieve brVYDT VYt een goet - WILLigh hert
Dat ghY gheLVCKIghLIICk In VWen roep Volhert

soo Wenscht Vo brUYt Veel gheLVCKX en eeVWighe saligheYT
VWen Liefsten broeder Joannes FRANCISCVs De Jonghe

Te Ghendt, bij Joannes De Drijver, Boeck - drucker wonende inde
Auburgh, inde Eeckel. 1685.

De oorsprong van den naam der Begijnen.

In Zuid-Nederland is de gebruikelijkste vorm van dien naam *begijn* of liever *begijntje*, in Noord-Nederland echter *bagijn*. Talrijke gissingen zijn over den oorsprong van den naam gemaakt.

Ik zal ze eerst hier opsommen.

Een paar onmogelijke :

a) gevormd met de beginlettergrepen van de namen van Koningin *BEatrix* en haar twee dochters *GHIselgundis* en *NAzarena* ;